

عفونت گوش یکی از بیماری‌های شایع در نوزادان و کودکان است. در حدود نیمی از کودکان تا یک سالگی، حداقل یک مورد عفونت گوش را تجربه می‌کنند و بیشتر آنها تا سه سالگی حداقل یک عفونت گوش داشته‌اند.

علائم عفونت گوش کودک

عفونت گوش معمولاً پس از یک سرماخوردگی یا عفونت سینوسی بروز می‌کند و ساده‌ترین راه برای تشخیص عفونت گوش یا در واقع هر بیماری دیگری در کودک، مشاهده تغییرات خلق و خوی کودک است. اگر کودک شما بی‌قرار است یا بیش از حد معمول گریه می‌کند، به ویژه اگر تا چند ساعت در آغوش مادرش آرام نمی‌شود یا اگر دچار تب، چه تب خفیف و چه تب بالا شود، ممکن است دچار عفونت گوش باشد. همچنین عفونت گوش می‌تواند باعث بی‌خوابی کودک شود. دیگر علائم عفونت گوش شامل موارد زیر است:

گرفتن یا کشیدن گوش: اگر کودکان گوش‌های خود را می‌کشند یا می‌گیرند، می‌تواند علامت درد کشیدن او باشد. کودکان به دلایل بسیاری ممکن است گوش خود را بکشند و گاهی هم بدون هیچ دلیلی این کار را می‌کنند. بنابراین اگر کودک شما از جهات دیگر سالم به نظر می‌رسد، احتمالاً عفونت گوش ندارد.

اسهال یا استفراغ: عاملی که باعث عفونت گوش می‌شود، می‌تواند دستگاه گوارش را نیز تحت تأثیر قرار دهد و باعث اسهال یا استفراغ نوزاد یا شیرخوار شما شود.

کاهش اشتها: عفونت گوش می‌تواند باعث ناراحتی معده و روده شود. همچنین عفونت گوش می‌تواند بلعیدن و جویدن را برای کودک دردناک کند یا او را به‌طور کلی بی‌اشتها کند. همچنین ممکن

است مشاهده کنید که کودک پس از خوردن چند جرعه شیر، خود را از سینه یا شیشه شیر عقب می‌کشد یا استفراغ می‌کند.

خروج مایع زرد یا چرک و خون یا بوی بد از گوش:

خروج چرک یا خون اغلب برای نوزادان اتفاق نمی‌افتد، اما یک نشانه دقیق از عفونت است که همچنین نشان می‌دهد که یک سوراخ کوچک در پرده گوش ایجاد شده است که البته نیازی به نگرانی نیست، زیرا این

سوراخ با درمان عفونت بسته می‌شود. همچنین ممکن است از گوش کودک بوی بدی بیاید. این را نیز بدانید که خروج ترشح زرد رنگ از گوش نوزاد شیرخواری که سرحال و طبیعی است، نشانه عفونت گوش نیست و شاید بهتر باشد این موضوع را با پزشک کودکان به شکل دقیق‌تر بررسی کنید.

علائم عفونت گوش در کودکان

عوامل افزایش عفونت گوش کودک

کودکان شیرخوار مستعد ابتلا به عفونت‌های گوش هستند و با بزرگ شدنشان، این احتمال در آنها کمتر می‌شود. عفونت گوش می‌تواند با باکتری یا ویروس ایجاد شود. این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که مایعات در پشت پرده گوش کودک تجمع می‌کند و سپس عفونی می‌شود. میکروب‌ها در محیط‌های تاریک، گرم و مرطوب رشد می‌کنند، بنابراین گوش میانی پر از مایع، یک محیط عالی برای تکثیر میکروب‌هاست. هرچه عفونت بدتر می‌شود، التهاب در پرده گوش و پشت آن بدتر خواهد شد و درد را افزایش می‌دهد.

همچنین کودک ممکن است تب کند، زیرا بدن او در تلاش برای مبارزه با عفونت است. بر اساس گفته محققان، استفاده از پستانک نیز ممکن است خطر عفونت گوش میانی را در نوزادان و کودکان خردسال افزایش دهد.

زمان تماس با پزشک برای عفونت گوش کودک

با مشاهده اولین نشانه عفونت گوش در کودکان لازم است فوراً با پزشک تماس بگیرید. برخی از این علائم شامل موارد زیر است:

- هر درجه‌ای از تب؛ کم یا زیاد
- تغییر در خلق و خوی کودک مثل بی‌قراری یا گریه بیش از حد
- کشیدن یا گرفتن گوش کودک توسط خودش
- خروج مایع زرد یا زرد مایل به سفید یا چرک و خون از گوش کودک
- بوی نامطبوع گوش، کاهش اشتها، اسهال یا استفراغ، بدخوابی یا بی‌خوابی

درمان عفونت گوش کودک

اگر کودکان حداقل شش ماهه باشد، پزشک ممکن است توصیه کند که برای کاهش درد ناشی از عفونت به او استامینوفن اطفال بدهید. اگر به نظر می‌رسد حال کودک بدتر شده یا پس از چند روز بهبود قابل توجهی نیافته است، در تماس دوباره با پزشک یا مراجعه به او تردید نکنید. اگر کودک شما پس از ۴۸ تا ۷۲ ساعت بهتر نشد، پزشک ممکن است بخواهد درمان‌های دیگری مثل آنتی‌بیوتیک را شروع کند. اگر کودکان با خوردن آنتی‌بیوتیک هم بهبود نیافت، پزشک ممکن است بخواهد دارو را تغییر دهد یا فرزند شما را برای بار دیگر معاینه کند.

آنتی‌بیوتیک برای درمان عفونت گوش کودک

چرا پزشکان در مورد آنتی‌بیوتیک‌ها نگرانند؟ پزشکان عموماً در مورد تجویز آنتی‌بیوتیک احتیاط می‌کنند، زیرا تعداد بیشتر و بیشتری از باکتری‌ها در حال مقاوم شدن در برابر آنها هستند و علاوه بر کمک به مقاوم شدن باکتری‌ها در برابر آنتی‌بیوتیک، دادن داروی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

بیمارستان ولیعصر (عج) اقلید

عفونت گوش

گردآورنده: مهناز آقاشیری

منبع: کتاب راهنمای بالینی پرستاری کودکان

تاریخ تهیه: تابستان 1404

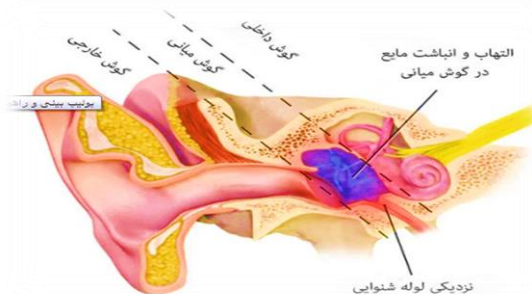
کد سند: PE/P-PH/125/1

دارد. کودک خود را به نوشیدن مایعات بیشتر تشویق کنید، زیرا بلعیدن به تخلیه گوش میانی و تسکین فشار دردناک در گوش کمک می‌کند. به کودکان داروهای بدون نسخه سرماخوردگی مانند داروهای ضداحتقان یا آنتی‌هیستامین ندهید. اینها نه تنها به بهتر شدن حال او کمکی نمی‌کنند، بلکه می‌توانند عوارض جانبی خطرناکی در کودکان داشته باشند. و هرگز به کودک خود آسپرین ندهید، زیرا او را مستعد ابتلا به سندرم ری خواهد کرد که یک بیماری نادر اما بالقوه کشنده است.

پیشگیری از عفونت گوش در کودک

عفونت گوش مسری نیست، اما عفونت‌های تنفسی که اغلب قبل از عفونت گوش یا همراه آن اتفاق می‌افتند، واگیر دارد. بهترین راه برای کاهش انتشار میکروب‌ها، شستن مکرر دست‌های خود و فرزندان و شستن آنها بعد از استفاده از توالت، تعویض پوشک و قبل از خوردن غذا یا آماده کردن آن است. برخی دیگر از راه‌های پیشگیری از بروز مجدد عفونت گوش شامل موارد زیر است:

واکسن‌های کودک خود را به موقع بزنید: واکسیناسیون کودکان به جلوگیری از برخی بیماری‌های خاص که می‌تواند به عفونت گوش منجر شود، کمک می‌کند. به عنوان مثال، واکسن پنوموکوک می‌تواند به جلوگیری از این نوع عفونت‌ها کمک کند. اگر کودک شما چند بار دچار عفونت گوش شده است، از پزشک خود بپرسید که آیا باید واکسن سالانه آنفلوانزا را برای کودک بزنید یا خیر، زیرا تنها کودکانی که حداقل شش ماه دارند می‌توانند واکسن آنفلوانزا را دریافت کنند.

آنتی‌بیوتیک به کودک باعث کشتن باکتری‌های مفید بدن او که برای سالم نگه داشتن دستگاه گوارش حیاتی هستند، می‌شود. همچنین، عفونت گوش هم می‌تواند توسط باکتری ایجاد شود و هم ویروس. از آنجا که آنتی‌بیوتیک‌ها روی عفونت‌های ویروسی اثر نمی‌کنند، پزشکان نسبت به تجویز آنها با دورنگری بیشتری عمل می‌کنند. قبلاً شرکت‌های دارویی با معرفی مداوم داروهای جدید، همیشه یک قدم از باکتری‌ها جلوتر بودند، اما باکتری‌ها در پاسخ به سرعت جهش کرده‌اند و این باعث شده داروها کم‌تر اثرگذار باشند. پزشکان می‌گویند والدین می‌توانند با درخواست نکردن آنتی‌بیوتیک برای هر عفونت گوش کودک، به مبارزه با مشکل مقاومت باکتری‌ها و جهش آنها کمک کنند.

زمان درست تجویز آنتی‌بیوتیک برای عفونت گوش

آنتی‌بیوتیک برای عفونت گوش چه زمانی لازم است؟ کارشناسان طب اطفال، درمان اوتیت مدیای حاد با آنتی‌بیوتیک را برای موارد زیر توصیه می‌کند:

- کودکان شش ماهه یا کوچک‌تر. کودکان هنوز سیستم ایمنی قوی ندارند و در مقابل عوارض اوتیت مدیای حاد بیشتر آسیب‌پذیر هستند.
- بچه‌هایی که دارای علائم شدیدی مانند تب بالا، تعریق، خستگی یا ضربان قلب سریع هستند.
- کودکان زیر دو سال که علائم خفیفی در هر دو گوش دارند.

کمک به کاهش درد عفونت گوش کودک

اگر فرزندان شش ماهه یا بزرگ‌تر باشد، دز صحیح استامینوفن اطفال یا ایبوپروفن کودک طبق دستور پزشک می‌تواند درد را تسکین دهد. حتماً قبل از این‌که هر دارویی به او بدهید، از پزشک خود سؤال کنید، به خصوص اگر فرزند شما کمتر از سه ماه